

НАСЕЛЕНИЕ В ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК ПРЕЗ 2019 ГОДИНА

Брой и структури на населението

Към 31 декември 2019 г. населението на област Пазарджик е 252 776 души, което представлява 3.6% от населението на България и нарежда областта на 7-мо място по брой на населението непосредствено след областите София (столица), Пловдив, Варна, Бургас, Стара Загора и Благоевград. В сравнение с 2018 г. населението на областта намалява с 2 703 души, или с 1.1% (за 2018 г. е било 255 479).

1. Население в област Пазарджик към 31.12. по години и пол

Години	(Брой)		
	Общо	Мъже	Жени
2017	257 965	126 454	131 511
2018	255 479	125 103	130 376
2019	252 776	123 715	129 061

Мъжете са 123 715 (48.9%), а жените - 129 061 (51.1%), или на 1 000 мъже се падат 1 043 жени.

Продължава процесът на остаряване на населението, който се изразява в увеличаване на дела на населението на 65 и повече навършени години.

В края на 2019 г. лицата на 65 и повече навършени години са 52 708, или 20.9% от населението в областта. В сравнение с 2018 г. делът на населението в тази възрастова група нараства с 0.3 процентни пункта.

Процесът на остаряване е по-силно изразен сред жените, отколкото сред мъжете. Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 24.6%, а на мъжете - 17.0%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея по-ниската средна продължителност на живота при тях.

В регионален аспект делът на лицата на 65 и повече навършени години е най-висок в областите Видин (29.9%), Габрово (29.1%) и Кюстендил (27.7%). Общо в двадесет области този дял е над средния за страната. Най-нисък е делът на възрастното население в областите София (столица) - 17.7%, и Варна - 19.2%.

Общо за ЕС-28 относителният дял на населението на 65 и повече навършени години е 20.0%. Най-висок е този дял в Италия (22.8%), следвана от Гърция (22.0%), Португалия и Финландия (по 21.8%). Общо в девет страни, включително и България, делът на възрастното население е над 20.0%.

Към 31.12.2019 г. децата до 15 години са 38 259, или 15.1% от общия брой на населението в област Пазарджик. За страната този показател е 14.4%.

Относителният дял на населението под 15 години е най-висок в областите Сливен - 18.5%, и Бургас - 15.6% от населението на областта. Общо в седемнадесет области този дял е под общия за страната, като най-нисък е в областите Смолян - 11.5%, и Габрово - 11.7%.

Делът на най-младото население в ЕС-28 в началото на 2019 г. е 15.5%, като най-нисък е в Италия (13.2%) и Германия (13.6%), а най-висок е в Ирландия (20.5%) и Франция (18.0%).

Към 31.12.2019 г. **общият коефициент на възрастова зависимост¹ в област Пазарджик е 56.2%**. За сравнение, през 2018 г. този коефициент е бил 55.5%.

Това съотношение е по-благоприятно в градовете - 55.6%, отколкото в селата - 57.2%. Във всички области на страната този показател е над 50.0% с изключение на София (столица) - 48.1%, като най-неблагоприятно е съотношението в областите Видин - 72.4%, Габрово - 68.8%, и Ловеч - 68.1.

Остаряването на населението води до повишаване на неговата **средна възраст**, която за област Пазарджик през 2019 година е 43.8 г., като при мъжете е 41.9 г., а при жените - 45.6 г.

Процесът на остаряване в област Пазарджик се проявява както в селата, така и в градовете, като в селата средната възраст на населението е с 1.0 години по-висока в сравнение с тази в градовете. В селата средната възраст на населението е 44.4 години, а в градовете - 43.4 години.

Тенденцията на остаряване на населението води до промени и в неговата основна възрастова структура - **под, във и над трудоспособна възраст**. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват както остаряването на населението, така и законодателните промени² при определянето на възрастовите граници при пенсиониране. За 2019 г. тези граници за населението в трудоспособна възраст са - до навършването на 61 години и 4 месеца за жените и 64 години и 2 месеца за мъжете.

Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2019 г. е 150 507 души или 59.5% от населението за област Пазарджик, като мъжете са 80 190, а жените - 70 317. Броят на трудоспособното население намалява с 2 461 души, или с 1.6% през 2019 г. спрямо предходната година.

Към края на 2019 г. в над трудоспособна възраст са 61 360 души, или 24.3%, а под трудоспособна възраст - 40 909 души, или 16.2% от населението на областта.

2. Население под, във и над трудоспособна възраст в област Пазарджик към 31.12. по години

(Брой)

Години	Общо	Възrastови групи		
		под трудоспособна възраст	във трудоспособна възраст	над трудоспособна възраст
2017	257 965	41 350	155 246	61 369
2018	255 479	41 127	152 968	61 384
2019	252 776	40 909	150 507	61 360

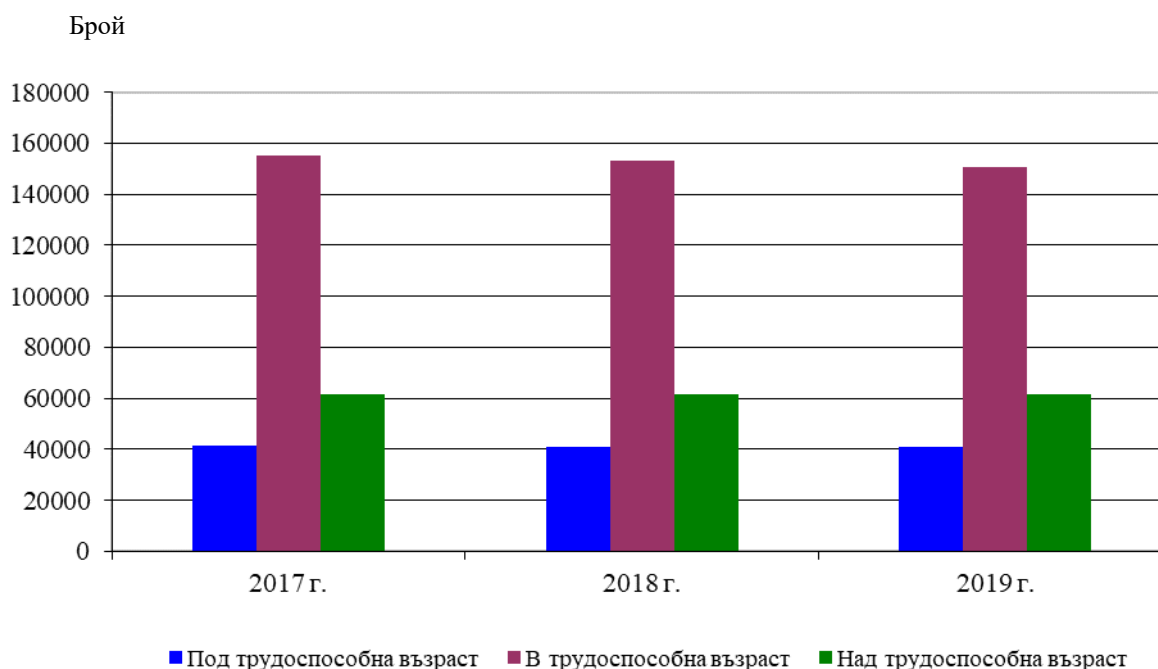
¹ Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти.

² Възrastовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 година).

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира чрез **коэффициента на демографско заместване**, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 - 19 години) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 години). Към 31.12.2019 г. за област Пазарджик това съотношение е 66.

Най-благоприятно е съотношението в областите Сливен - 88, Варна и София (столица) - по 74 лица. Най-нисък е този показател в областите Смолян - 42, Перник - 48, и Кърджали, където 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, се заместват от 49 лица, влизащи в трудоспособна възраст.

Фиг.1. Население под, във и над трудоспособна възраст в област Пазарджик

Териториално разпределение на населението

Към края на 2019 г. населените места в България са 5 257, от които 257 са градове и 5 000 - села.

Населените места без население са 171. Най-голям е техният брой в областите Габрово, Велико Търново и Кърджали - съответно 63, 58 и 11.

В 1 192, или в 22.7% от населените места, живеят от 1 до 49 души включително.

С население над 100 хил. души са шест града в страната, в които живеят 34.6% от населението на страната.

Към края на 2019 г. страната е разделена на 6 статистически района, 28 области и 265 общини.

Най-малка по население е област Видин, в която живеят 82 835 души, или 1.2% от населението на страната, а най-голяма е област София (столица) - 1 328 790 души (19.1%).

Шест са областите с население над 300 хил. души, като в първите три от тях - София (столица), Пловдив и Варна, живее повече от една трета от населението на страната (35.5%).

Само две области - София (столица) и Кърджали, увеличават населението си през 2019 г. спрямо 2018 г. - съответно с 0.1 и 3.5%. При всички останали области има намаление, като най-голямо е за областите Видин - с 2.4%, и Монтана - с 2.0%.

Неравномерно е разпределението на населението и по общини. В 76 общини с население под 6 000 души живеят едва 4.2% от населението на страната. В същото време в деветте общини с население над 100 хил. души живеят 41.5% от населението на страната. Най-голяма по население е Столична община (1 328 790), следвана от общините Пловдив (347 851) и Варна (345 151). Най-малката община е Трекляно - 815 души.

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението, са демографските процеси - раждаемост, смъртност и миграция.

Към края на 2019 г. населените места в област Пазарджик са 118, от които 13 са градове и 105 - села. В пет населени места, или в 4.2% живеят от 1 до 50 души. В съответствие с административно-териториалното устройство областта е разделена на 12 общини.

В края на 2019 г. в градовете живеят 158 814 души, или 62.8% от населението на областта, а в селата - 93 962 или 37.2%. Разпределението на населението между градовете и селата в края на годината е резултат от неговото естествено и механично движение.

С население над 10 хил. души са шест общини в областта, в които живее 86.1% от населението.

Най-малка по брой на населението е община Стрелча, в която живеят 4 439 души, или 1.8% от населението на областта, а най-голяма е община Пазарджик - 106 526 души (42.1%).

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умираания, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са: Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението Образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Национален осигурителен институт; Министерство на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживее на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната.